

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 192. An requiratur, ut Machinatio noctis sit efficax, morsque actu secuta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

Quaest. 192. An requiratur, ut machinatio mortis sit efficax, morsque actu secuta.

Resp. Affirmativè; Adeoque non sufficit occisionem attentatam, mandatum & consilium ad eam datum, si ea non evenierit; Sanch. n. 7. Laym. cit. n. 1. Pirh. n. 24. Castrop. cit. n. 4. cum Gl. in cit. c. si quis vivente. v. occidisse. unde licet quidam textus faciant mentionem solius machinationis, ita tamen intelligendi sunt; cum leges pœnales de crimine perfecto & consummato debeant intelligi, nisi aliud constet, & verba cum effectu accipienda sint. c. relatum. de cler. non resid. Pirh. Laym. ll. cit.

Quaest. 193. An & qualiter requiratur, ut occiso fiat intentione contrahendi matrimonium cum conjuge superstite.

1. Resp. ad primum: Affirmativè; leges siquidem statuentes hoc impedimentum intendunt impedire, ne quis propriam vel alienam conjugem occidat ex desiderio alterius matrimonii contrahendi; unde dum is non est finis hujus decisionis, sed alius. V. G. ut quis liberius vacet libidini; ut liberet se à vexa, quam patitur à conjuge &c. hoc impedimentum locum non habet. D. Thom. in 4. d. 37. q. 2. a. 2. Sanch. cit. d. 78. n. 13. Gutt. n. 16. Castrop. n. 5. Laym. n. 2. Pirh. n. 25. Ponc. l. 7. c. 45. n. 5. quamvis tamen in foro externo, dum occisor vult ducere conjugem superstitem, præsumatur commisisse eadem ex intentione contrahendi matrimonii, & quidem cum hæc determinata, Sanch. n. 19. Gutt. n. 23. Castrop. n. 5. Pirh. num. 25.

2. Resp. secundò: Intentio hæc contrahendi matrimonii debet ferri in personam determinatam, ita ut non contrahatur hoc impedimentum, si quis conjugem occidat desiderio contrahendi aliud matrimonium, absque tamen determinatione personæ. Castrop. Laym. ll. cit. Sanch. n. 18. Gutt. num. 22. Contrahi tamen illud censent Sanch. & Gutt. si fiat occisio animo ducendi unam ex filiabus Petri; quod tamen ait Castrop. non carere difficultate; quia adhuc sunt intentæ indeterminatæ, cum qua indeterminatione matrimonium subsistere nequit.

3. Resp. tertio: Requiritur videtur intentio contrahendi matrimonium determinatè, cum relicta conjuge occisi; ita indicat Castrop. n. 5. ad initium. item, ut hæc sit conscia & particeps cædis, ita ut, si occidas maritum Cajæ insciâ Cajæ, animo tamen ducendi eam, non impediaris eam ducere. Laym. n. 2. in fine.

4. Resp. quartò: Intentionem hanc extrinsecus manifestatam esse requirunt Ponc. n. 4. Gasp. Hurt. d. 23. diff. 1. n. 3. eò quòd aliàs Ecclesia, quæ de internis non judicat, non possit punire dicta inhabilitate. Contrarium rectius sentiunt Sanch. n. 19. Gutt. n. 23. Castrop. n. 5. in fine. eò quòd factum dum hac vel illa ratione punitur ab ipsa lege, & non per sententiam, non sit opus constare de intentione, ut patet in pluribus exemplis. V. G. dum Clem. 1. de heret. excommunicantur Inquisitores ex odio vel amore facientes reis injustitiam. Quamvis ut dictum, ista intentio semper in foro externo præsumatur adfuisse.

Quaest. 194. An impedimentum hoc incurrat ab ignorantibus illud tali crimini annexum, adeoque laborantibus ignorantia juris.

1. Resp. Non convenire in hoc AA. affirmativa, pro qua Krimmer in 4. decret. n. 1011. citat Matth. de Moya in select. 99. Theol. mor. tr. 4. de Sacram. q. 14. §. 3. n. 15. & Castropalaum. Tom. 4. d. 4. de sponsal. p. 12. n. 11. (ubi tamen is de hac ignorantia juris nihil, sed solum de ignorantia facti, quæ delinquentium unus ignorat complicem esse conjugatum) quibus quoque adhæret Wiestn. de impedimentis conjugior. p. 2. a. 15. n. 20. hæc, inquam, sententia affirmativa hæc habet fundamenta. Primum sumitur à paritate, nimirum quòd inhabilitas dirimens matrimonium incurrat ab ignorante affinitatem, cognationem carnalem vel spiritualem, Secundum ex absurdo, quòd hinc sequi videtur, nimirum quòd, si non contrahatur dicta inhabilitas ab ignorante istam annexam delicto, etiam non incurrat ab eo, qui inculpabiliter tempore, quo committitur delictum, non recordatur illius; siquidem in ordine ad excusandum à pœna (qualis juxta adversarios est dicta inhabilitas) inadvertentia, oblivio & ignorantia omnino æquiparantur. Suar. Tom. 5. in 3. p. d. 4. f. 8. n. 11. Sanch. in sum. l. 4. c. 22. n. 18. Tertium, quòd hoc impedimentum non sit principaliter pœna; cum principaliter inductum sit ad avertendum machinationem cædis spe matrimonii cum superstite contrahendi; quòd autem pœna non incurrat ab ignorante illam annexam delicto, procedat solum in casu, quo est pœna principaliter, ne aliàs quoque dicendum, inhabilitatem non incurri ex affinitate ex delicto ab ignorante illam huic delicto annexam. Ac denique, quòd consuetudo Ecclesiæ, praxis & stylus curiæ, prout testatur Corrad. in pr. disp. Apostol. l. 8. c. 9. §. 17. non permittat contrahere reos hujus criminis, etsi alter contrahentium id impedimentum ignoravit; & certè rariùs hoc impedimentum contraheretur, si non contraheretur, nisi à scientibus illud annexum huic crimini, cum pauci id sciunt.

2. E contra non incurri hoc impedimentum ab ignorantibus, illud tenent Palud. in 4. d. 34. q. 1. n. 17. ubi etiam, quòd requiratur scientia hujus impedimenti ex parte atriisque delinquentis, Ferdinandez. in medul. cas. p. 3. c. 16. sect. 5. Baucius in miscell. cas. Tom. 2. opus. 1. q. 176. Sententiæ hujus fundamentum primum est, quòd pœnæ per leges ecclesiasticas impositæ non incurrantur ab ignorantibus eas annexas delicto (quidquid sit de eo, quòd in foro externo juris clari scientia potius quàm ignorantia præsumatur) ut patere ajunt in ignorante censuram annexam suo delicto, qui nec illam, nec peccati reservationem incurrit, ut docent Sanch. in sum. l. 2. c. 8. n. 5. Castrop. Tom. 4. tr. 23. p. 15. §. 2. & alii apud Moya. n. 16. & specialiter, quòd reservatio non incurrat ab ignorante illam, quando inducitur in pœnam delicti, docent plures apud Moya. n. 11. & in specie Sanch. l. 9. de mat. d. 23. n. 18. quòdque simpliciter nulla incurrat reservatio ab ignorante illam, docent plures cum Dian. p. 6. tr. 6. resol. 62. Thom. Hurt. Tom. 2. var. resol. tr. 12. c. 1. n. 1123. dicta autem inhabilitas non minùs quàm censuræ, privatio juris petendi debitum conjugale, habeat rationem pœnæ; & lex statuens hoc impedimentum sit lex pœnalis (qualis est, quæ imponit pœnam ob culpam delicti; Pereyr. in lucidar. n. 195.) ut citatus à Krimmer. n. 1016. tradit Castrop. p. 1. tr. 3. d. 2. p. 7. n. 4. ubi: lex pœnalis est, quoties in pœnam delicti imponitur, uti contingit in irritatione matrimonii ob uxoricidii vel adulterii crimen cum promissione